

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici št. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Račun pri pošt. hranilnici v Ljubljani št. 11.953. — Telefon št. 30-69.

Leto XVII.

V Ljubljani, v torek, dne 24. aprila 1934.

Štev. 47.

Akcija

Brezposelnih

Na drugem mestu poročamo o zborovanju, ki ga je priredilo v nedeljo društvo »Delo in eksistenca« z ozirom na vedno bolj pereč problem brezposelnosti. Ni ravno mogoče reči, da bi bili na nodeljskem zborovanju podani kakšni novi predlogi za odpravo brezposelnosti, kajti tudi pavšalni napadi na gospodarske kroge že davno niso nobena novost. Posebno se je na zborovanju poudarjalo, da bi morala država še v večji meri zaposliti šolane ljudi, da treba odpraviti službe vsem dvojnimi zaslužkarjem in poročenim ženam, katerih moške imajo službe, da treba z notranjim investicijskim posojilom in pritegnitvijo v tujini naloženega denarja začeti nova javna dela ter omejiti delovno dobo in zvišati plače nameščenec, da se dvigne njih socialni položaj.

O večini teh predlogov smo imeli že večkrat priliko povedati svoje mnenje in zato bi se za danes omejili zlasti na dva predloga, ker sta ta naravnost naslovljena na gospodarske kroge. To je znižanje delovne dobe in povečanje delavskih plač. Na nedeljskem shodu se je govorilo o teh predlogih kakor da bi bila le predmet socialnega čustvovanja podjetnika. To pa je docela zgrešeno stališče. Naj ima podjetnik še tako razvit socialni čut, naj bo pripravljen tudi do največjih žrtev, vendar ne more dajati višjih plač, kakor pa mu dopušča njegov zaslužek. Vprašanje višine delavskih plač je predvsem vprašanje rentabilnosti podjetja in s tega stališča je treba tudi presojeti to vprašanje.

V tekstilni stroki gre n. pr. 30 odstotkov vseh izdatkov za delavske mezde. Če plačuje n. pr. eno podjetje delavce ali delavke po 8 Din za celodnevno delo, potem drugo podjetje ne more plačevati svojih delavcev po 20 ali 30 Din dnevno, če hoče konkurirati s prvim podjetjem. To je gospodarsko absolutno evidentna resnica. S tem pa seveda ne rečemo, da bi bila plača 8 Din na dan primerna in tudi ne nameravamo tako nizke plače količkaj zagovarjati. Če torej hočejo delavci preprečiti tako nizke plače, potem morajo delati na to, da se določi z zakonom, koliko sme v vsaki stroki znašati minimalna plača. Naj bodo delavci prepričani da jim bodo stali vsi domači, in zlasti vsi solidni podjetniki krepko ob strani. Kajti nikakor ni namen domačih gospodarskih krogov, da bi bili delavci tako slabo plačani, da je njih potrošna moč skoraj enaka ničli. Tudi naši gospodarski krogi zelo dobro vedo, da bi višji standard delavstva povečal tudi odjem vsega blaga, da bi višje plače oživilo gospodarsko življenje. Zato tudi gospodarski krogi niso nikdar zahtevali znižanja plač javnih nameščenec in zato so zlasti v slovenskih podjetjih nameščenici povprečno še vedno bolj plačani ko v državnih.

V ozki zvezi z delavskimi plačami pa je tudi vprašanje javnih dajatev. Če je notarično, da je vse poslovno življenje nazadovalo, če je prav tako gotovo, da so se režijski stroški podjetij vsled novih davkov povečali in če je znano, da so vsled moratorija in zastoja na denarnem trgu izgubili trgovci, obrtniki in podjetniki na tisoče in tisoče, potem pač ni mogoče zahtevati od njih, da neglede na vse to še povečajo delavske plače. Kadar se dohodki podjetij zmanjšujejo, takrat se ne morejo povečavati njih izdatki, ali pa je polom neizogiben.

Potrebno pa je povedati še drugo neprijetno resnico. Tudi delavske plače se ravna po zakonu ponudbe in povpraševanja. Kadar je delavskih moči v preobilici na razpolago, takrat delavske plače padejo. Če hočejo torej delavci zle posledice tega zakona preprečiti, potem se morajo organizirati, da ne vzamejo delo za premizke plače, ker njih plače niso le

stvar podjetnika, temveč tudi delavcev samih. Seveda moramo priznati, da delavec v sili zagradi za vsako delo in da bi bila v tem pogledu vsaj delna zaščita delavstva potrebna. Toda na drugi strani je enako res, da bi mogli delavci doseči še znatno večje uspehe, če bi se njih strokovne organizacije že enkrat oprostile raznih političnih vplivov. Vsled teh političnih spekulacij nekaterih delavskih voditeljev pa je vsaka enotnost med delavci nemogoča in v tem je glavni vzrok, če se plačuje ponekod delavec mnogo preslabo.

Vemo, da je položaj delavstva težaven in da je zlasti krut položaj brezposelnega delavca in zato z vso simpatijo spremljamo njegovo prizadevanje, da pride do boljše eksistence, oziroma da si pribori vsaj skromno eksistenco. Zato ugotavljamo tudi vse preje navedene resnice le iz

Beseda o javnih dražbah

Imetja ljudi se prodajajo v brezcenje

Splitska »Nova doba« je objavila protest gospodarskih krogov proti prodaji hiš in imetja dolžnikov za slepo ceno. V tem članku pravi list med drugim: V zadnjem času se prodajajo v Dalmaciji na javnih dražbah hiše in posestva za najnižjo ceno, dostikrat tudi za polovico cenilne vrednosti. Večinoma se te dražbe vrše na zahtevo zavodov, ki se potem vknjižujejo kot lastniki teh hiš in posestev. Zasebnikov, ki bi dražili na teh dražbah, ni in jih niti ne more biti. Kajti njihov denar je naložen v zavodih, tam pa je zamrzel, da ne morejo položiti kupnine. Denarnim zavodom pa kupnine sploh ni treba položiti, ker so upniki in tako nastopajo na dražbah brez konkurence. Posledica tega je, da se prodajajo posestva in hiše za slepo ceno.

Tudi pri nas se vedno bolj množe pritožbe, da se na dražbah prodaja živina in blago za tako nizko ceno, da je dolžnik dostikrat gospodarsko docela uničen. Tako se je poročalo na zadnji plenarni seji Zbornice, da se je trgovcu prodalo na 12.000 dinarjev ocenjeno blago za 3000 Din. Znaní so nam primeri, ko se je kmetovalcu prodala lepa živina na dražbi za tako nizko ceno, da je dobil od vola po 1 Din od kilograma žive teže. Neki ubogi vdovi se je vse njeno imetje, ki je bilo vredno nad 7000 Din, prodalo na dražbi za 1500 Din, eno uro kasneje pa so kupci prodali naprej to blago z dobičkom 1000 Din. Podobne pritožbe prihajajo iz vseh krajev in vedno več ljudi je, ki izkoriščajo bedo ljudstva.

Zato treba nekaj ukreniti, da se na

dražbah ne bo prodajalo imetje ljudi v brezcenje. Moralo bi se naravnost predpisati, da je vsaka prodaja pod cenilno vrednostjo, ki je itak mnogo pod resnično, nedopustna. Kvečjem pri 2. ali 3. dražbi bi se smelo iti nekoliko nižje, vendar pa nikdar tako nizko, da bi imel dolžnik kar očitno škodo. To mora veljati za vse dražbe, zlasti pa za one, ki jih zahteva davkarja. Kajti nobeno izterjavanje davkov ne bi smelo iti tako daleč, da se uničuje eksistenca davkoplačevalca, ker je tudi od številnih davkoplačevalcev odvisen dohodek drž. blagajne. Ta obzirnost do davkoplačevalca je v današnjih časih tem bolj utemeljena, ker je dostikrat davkoplačevalec brez lastne krivde, če ne more zadostiti svojim obveznostim. Če n. pr. hoče davkoplačevalec plačati davek s hranilno knjižico zavoda, ki velja kot aktiven, potem se mora pač to smatrati kot dokaz, da hoče plačati in da je le žrtev krize, če ne more plačati. V takšnih primerih bi morala biti sploh vsaka dražba nedopustna.

In v tem znaku solidarnosti podjetnika in delavca je tudi izhod iz krize.

Današnja dolgotrajna gospodarska stiska je tako težka, da se bomo rešili iz nje le, če drug drugemu pomagamo. Če pa bomo neprizanesljivi, če bomo le neizprosno vse izterjavali, se mora stiska poostriiti do najvišje mere. Treba biti zato uviden in potrpeti, če pokaže dolžnik res dobro voljo in to mora veljati za vse upnike in tudi za davčno upravo. Saj morajo včasih tudi davkoplačevalci čakati mesece in mesece, da so jim plačane njih dobave, zato tudi smejo zahtevati tudi za sebe nekaj prizanesljivosti.

Trgovsko-gospodarski leksikon

3. zvezek — bančni zvezek.

Izšel je 3. zvezek velikega Trgovsko-gospodarskega leksikona, ki ga izdaja Umetniška propaganda. Tretji zvezek vsega geselca od »Bagatelne škode« do »Bega iz dežele«. Poseben značaj pa dajo 3. zvezku geselca, ki se začinjajo »Banca Commerciale Italiana« in v glavnem nehaljo z »Banque de France«. Pod temi geselci je na skoraj 20 straneh navedeno vse, kar treba vedeti našemu človeku o bankah in zato moremo 3. zvezek Trgovsko-gospodarskega leksikona po pravici imenovati zvezek o bankarstvu. Poleg cele vrste pojmov in besed iz bankarstva so tudi cele razprave, ki po svoji preciznosti in jasnosti zaslužijo vso pozornost. Omenjamo le nekatere. Tako so obširno razložene razne teorije o bančni politiki ter o bančni zgodovini, podrobno so naštetí vsi bančni posli ter pojasnjeni s primernimi zgledi, o bančnem zakonu ter o bančnem računovodstvu najdemo v Trgovsko-gospodarskem leksikonu izčrpana pojasnila. Posebno vrednost daje 3. zvezku trgovsko-gospodarskega leksikona, da so navedene vse domače banke, začeni z vsemi tremi državnimi,

PAB, DHB in NB in Obrtno banko in zaključujoč s Kreditno banko v Murski Soboti. O značaju emisijskih bank govori še posebno geselce. Tako je poglavje o bankah obdelano obširno in kar je zlasti mnogo vredno in tudi največja odlika Trgovsko-gospodarskega leksikona, vse s stališča našega človeka. Poleg tega vsebuje seveda 3. zvezek Trgovsko-gospodarskega leksikona tudi vsa druga gesla, ki spadajo po abecednem redu v njegov obseg. Zlasti je omeniti poglavje o banovinah ter razne geografske in kemične pojme, ki so v tem zvezku zlasti številni.

Tako je tudi 3. zvezek Trgovsko-gospodarskega leksikona dokazal, da je v resnici na višku in da je to, kar je obljubljal, da je namreč priročna knjiga, ki je ne more pogrešati noben gospodarski človek. V današnjih časih pa, ko so gospodarska vprašanja v ospredju vsega zanimanja, pa takšnega priročnika, kakor je Trgovsko-gospodarski leksikon, sploh ne more nihče pogrešati.

Trgovsko-gospodarski leksikon izhaja mesečno in velja celoletno 300 Din, posa-

mezni zvezki pa so po 25 Din. Priporočamo Trgovsko-gospodarski leksikon najtopleje.

Kongres jugoslovanskega trgovstva v Skoplju

Vsi trgovci, ki se nameravajo udeležiti kongresa jugoslovanskega trgovstva v Skoplju, odnosno tudi potovanja po Južni Srbiji (Skoplje—Tetovo—Gostivar—Struga—Ohrid—Resan—Bitolj—Prilep—Gradsko—Veles—Skoplje), naj pošljejo, če že niso prijavili pri združenjih, zadnji čas do 27. 4. m. prijave Zvezi trgovskih združenj Dravske banovine — Ljubljana — (Gregorčičeva ulica 27, telefon 3197).

Francozi hočejo prevzeti naš avtobusni promet

Ze dalj časa biva v Jugoslaviji zastopnik velikega francoskega koncerna, ki hoče prevzeti ves avtobusni promet v Jugoslaviji. V ta namen se je že začel pogajati z večjimi avtobusnimi podjetji v Zagrebu in Beogradu. Ves avtobusni promet bi se po tem unificiral. Z ozirom na ne ravno dobre izkušnje, ki jih imamo s tujimi podjetniki in francoski nikakor niso izključeni — je potrebna pri teh pogajanjih največja previdnost. Kajti jasno je, da mora biti naš avtobusni promet dobičkanosen, če ga hoče prevzeti tuja družba. Zakaj naj bi ta dobiček ne uživali sami? — Pa tudi ta nevarnost je, da bo tuja družba sklenila pogodbe le z nekaterimi večjimi podjetji, nato si zagotovila monopolni položaj in manjša podjetja bodo hočeš nočeš morala sprejeti vse diktirane pogoje tuje družbe. Zopet bi moglo priti mnogo naših ljudi ob kruh. Zato ni previdnosti nikdar zadosti, ker darovi tujcev so le redko resnični darovi.

Italijanska carina na les povišana

V ponedeljek, dne 23. aprila so stopile v veljavo povišane italijanske carine na uvoz lesa. Nova italijanska carina znaša od tone: za hlode 30 lir, trd tesan les 80 lir, mehak tesan les 60 lir, rezan trd les 120 lir, rezan mehak les 90 lir in celulozni les 10 lir.

Produkcija premoga nazadovala

Produkcija v slovenskih premogovnikih je padla od 133.938 ton v januarju na 104.166 ton v februarju. Padla pa je tudi oddaja premoga. Tako so železnice nabavile mesto 61.779 ton v januarju v februarju le 42.975, industrija je vzela le 38.575 (v januarju 42.456), zasebne stranke za hišno porabo so nabavile 8724 ton (v jan. 11.069 ton), izvoz premoga pa je nazadovaval od 1318 na 1173 ton. Skupno je bilo prodano premoga 96.914 ton, dočim ga je bilo v januarju prodano 128.331 ton. Vendar pa ga je bilo letos prodano več ko februarja lani, ko ga je bilo prodano le 81.581 ton. — Prodaja za lastno porabo pa je bila večja ko produkcija in zato so se zaloge zmanjšale od 77.497 na 76.109 ton. Zopet je padlo število nameščenec, in sicer: uradnikov od 217 na 214, paznikov od 195 na 194, delavstva od 5914 na 5816. Ker so se zmanjšali sihti od 153.666 na 122.953, so se zmanjšale mezde delavstva za celih 1.452.000 Din. Januarja so dobili delavci še 7.092.000 Din, februarja pa le še 5.640.000 Din. — Čeprav ima februar manj delovnih dni, je vendar nazadovanje neprimerno večje. Te številke o nazadovanju produkcije v slovenskih premogovnikih so prišle baš v pravem času kot zaključen odgovor na trditve »Narodnega blagostanja« o primeroma ugodnem položaju slovenske industrije. Upamo, da bo te številke objavilo tudi »Narodno blagostanje«, da bodo imeli njegovi bralci pravilno sodbo o stanju v slovenskih premogovnikih.

TRGOVCI! Širite »Trgovski list«.

Akcija društva „Delo in eksistenca“

Nepotrebni pavšalni napadi na gospodarske kroge

Brezposelnost postaja vedno bolj pereče gospodarsko vprašanje in zato zasluži pozornost javnosti vsaka akcija, ki hoče zmanjšati to javno zlo. Zato smo tudi s simpatijami spremljali akcijo društva »Delo in eksistenca«, ker smo prepričani, da je mogoče zadovoljivo rešiti problem brezposelnosti le s složnim delom vseh javnih institucij, zasebnih podjetij in pa brezposelnih. Zato smo tem bolj osupnili, ko so padali na nedeljskem zborovanju društva »Delo in eksistenca« pavšalni napadi na gospodarske kroge, ko da bi edino njihov egoizem bil vzrok vse nesreče. Nekateri teh napadov so bili tem bolj obžalovanja vredni, ker so bili podani z očitno demagoško tendenco proti gospodarskim krogom. Na političnem zborovanju, ko je lov za volivne krogljice najvišji namen, so takšni napadi še razumljivi, absolutno neprimerni pa so na zborovanju o tako važnem in vse stanove zadevajočem vprašanju, kakor je brezposelnost. Kaj gospodje morda ne vedo, da so brezposelni danes tudi med trgovci, obrtniki in drugimi gospodarskimi stanovi, kaj res mislijo gospodje, da je le od slovenskih gospodarskih ljudi odvisno, da se brezposelnost popolnoma odpravi? Ali res mislijo, da so v naši banovini vsi gospodarski ljudje samo oni izkoriščevalci ljudskih žuljev, ki ne poznajo nobenega socialnega črta? Zakaj smatrajo prireditelji nedeljskega zborovanja za potrebno, da tako kruto žalijo slovenske gospodarske ljudi, ko so vendar ti še ob vsakem apelu na njih socialno čuvstvovanje storili svojo dolžnost. Moramo zato z vso odločnostjo zavrniti vse neupravičene in neutemeljene napade na gospodarske kroge, zlasti pa vse pavšalne, ki so še zlasti krivični in vse obsodbe vredni! Upamo, da so se ti napadi zgodili bolj slučajno in da niso bili v programu prirediteljev in zato bomo tudi še nadalje skušali pomagati društvu, da se njegova prizadevanja čim bolj in čim preje uresničijo. Seveda pa moremo podpirati le ona stremjenja, ki jih smatramo za dobra in koristna.

Podajamo v naslednjem kratko poročilo o poteku nedeljskega zborovanja, dočim objavljamo naše načelno stališče v uvodniku.

Na svojem nedeljskem zborovanju se je predstavilo javnosti društvo »Delo in eksistenca«, ki ima namen združiti vse brezposelne delavce, ročne in duševne, in vse, ki hočejo tem pomagati.

Množica ljudi, ki jih tarejo beda, brezposelnost in vedno nove redukcije, se je zbrala in napolnila prostorno dvorano Delavske zbornice. Ta velika udeležba dokazuje, da dosega pri nas vprašanje kruha že skrajne meje, preko katerih država in družba ne moreta. Vprašanje pa je, ali morejo tu pomagati akcije specialnih društev.

Predsednik in ustanovitelj organizacije, obč. svetnik Drago Kosem je v velikem nagovoru začrtal program in pomen društva ter pozval vse k sodelovanju.

Za njim je dobil besedo glavni poročevalec Kreutzer in razvil sliko razmer ter označeval tudi podrobnosti započete akcije.

Uvodoma je naglašal, da ima vsak človek pravico do dela in eksistence. Omenja preobilico produktov na eni strani ter pomanjkanje tudi najpotrebnejših živil na drugi strani. Ta nadprodukcija da je le v zasebnih podjetjih, ker da je v njih profit podjetnika alfa in omega osnovni princip. Obratno pa javna podjetja nikdar niso ustvarila preveč dobrin.

Da je treba brezposelnost zmanjšati, uvideva danes vse. V ta namen je izdala tudi vlada znane uredbe, ki pa so nezadostne. Sploh treba ugotoviti, da se za odpravo brezposelnosti sicer dosti govori, a premalo dejansko stori.

Duševni zaposleni delavci so zaposleni ali v državnih in samoupravnih službah ali v zasebnih podjetjih. Govori proti redukcijam, ki so se zgodile v drž. službi, zlasti proti predčasnim upokojitvam. Naj se varčuje kakorkoli, le ne z redukcijami. Te se morajo nehati v javnih in zasebnih službah!

Gospodarski krogi da se ne zavedajo važnosti socialnega napredka in se trdovratno upirajo znižanju delovnega časa in nočejo prostovoljno nič storiti za pravičnejšo razdelitev dela in dohodkov. Ni res, da bi bila kriza tako splošna, da ne bi moglo nobeno podjetje uspevati. Pravi voditelj gospodarstva je le tisti, ki zna tudi v težkih razmerah nekaj ustvariti.

Danes išče vsako leto najmanj 20.000 absolventov raznih šol zaposlenje, a vsako leto je več takšnih, ki zaposlenja ne dobe. Neekonomično delamo, ko z javnimi sredstvi dajemo mladini priliko za šolanje, ne dajemo ji pa tudi zaposlitve. Vendar pa bi bilo napačno znižati število šol, temveč je treba število šol še dvigniti, če hočemo gospodarsko napredovati. Do 16. leta bi bilo treba raztegniti šoloobveznost (!).

Nato našteva referent, kje bi bilo mogoče zaposliti duševne delavce. 1200 učiteljskih mest je nezasedenih, katastrskih map ni povsod, ker primanjkuje geometrov, asanacija podeljela kličje po stotinah zdravnikov, elektrifikacija in nove prometne zveze so nujno potrebne. S statističnim delom bi bilo nadalje mogoče zaposliti celo vrsto šolanih ljudi. Vsa podjetja ne vodijo trgovskih knjig in po zgledu Roosevelta treba skrajšati delovno dobo. Zlasti pa je neodpušljiv socialni greh, kadar imajo nekateri dvojne službe, če se dajo službe poročenim ženam, katerih možje imajo že službo, da se zaposlujejo tuji in da imajo službe upokojenci. Vsi morajo sodelovati, da se nemudoma začne v tem pogledu čiščenje. Graja zlasti, da so pri OUZD, pri Pokojninskem zavodu, v občini zaposleni dvojni zaslužkarji in poročene žene. Zahtevajo še radikalnejše redukcije, kakor jih je vlada s svojimi ukrepi za varčevanje že storila, vsi tako doseženi prihranki pa se morajo uporabiti za nastavitve novih nameščenec.

S kratkim predsednikovim dodatnim govorom se je razvnela debata, h kateri se je prijavilo več zastopnikov društev in nekaj brezposelnih. Vsi so s svoje strani živo slikali položaj in priznati treba, da so zlasti brezposelni ročni delavci povedali marsikatero dobro misel.

Prečitana resolucija se ni odglasovala, zato jo objavljamo le po najvažnejših zahtevah, ki so:

1. Kjer trpi poslovanje vsled pomanjkanja osebja, naj država nastavi nove moči. Sploh naj država nastavi čim več ljudi.

2. Z notranjim investicijskim posojilom naj se izvedejo za javna dela. Napravi naj se načrt za plače vseh nameščenec, pravično naj se razdeli davčno breme in poži- vi naj se produkcija in konzum, zlasti s kreditno politiko Narodne banke.

3. Tudi samouprave naj začno z javnimi deli in odpovedo vsem dvojnimi zaslužkarjem in preskrbljenim poročenim ženam.

4. Isto naj store tudi zasebna podjetja, ki naj poleg tega nadomeste z domačimi vse nepotrebne tujce, odpravijo akordno delo in naj pokažejo več poguma pri investiranju premoženja v podjetja. Njih zbornice naj vplivajo, da odda država vsa dela le domačim podjetjem.

5. Apelira se na vso javnost, da to prizadevanje brezposelnih podpre.

Adria prašek je boljši

Sobotni družabni večer ljubljanskega trgovstva

je uspel v vsakem pogledu in v tej meri, da je bila splošna želja vseh udeležencev, da bi se kmalu zopet sestali na podobnem večeru. Program je bil izvrstno sestavljen, petje vokalnega Petrovičevega kvinteta odlično, da je želo splošen in glasen aplavz, prav tako pa se je izkazal Cvirnov jazz-band, ki je dovršeno podal tudi več koncertnih točk. Salve smeha pa je žel za svoja duhovita izvajanja o tujih besedah član Narodnega gledališča g. Daneš. Na svoj račun pa je prišla tudi plesa željna mladina, prav tako pa tudi vsi, ki so po vseh davčnih in drugih težavah želeli nekaj vedre zabave. — Večer je bil odlično obiskan in je vladalo na njem ves čas prav animirano razpoloženje, kar je tudi zasluga dobre kapljice in izvrstnih ter cenih jedil, za katera je poskrbel pripravljalni odbor. Za res dobro organizacijo družabnega večera zasluži pripravljalni odbor priznanje vseh udeležencev in zato naj bodo imena pripravljalnega odbora imenovana tudi na tem mestu. Priznanje za uspeh družabnega večera gre gospodom: načelniku Sossu, Fabianiju, Čebinu, Jelačinu, Kreku, Smerkolju, Verbiču in tajniku Šmucu.

Adria prašek je boljši

Predlog za ustanovitev privilegirane trgovske banke

Na zadnji seji Zveze trgovskih združenj v Osijeku sta bila sprejeta dva važna predloga, ki bosta predložena tudi kongresu vseh trgovskih združenj v Skoplju. Prvi predlog zahteva, da se ustanovi zveza trgovskih kreditnih zadrug v vsej državi, drugi predlog pa zahteva ustanovitev trgovske privilegirane banke. Ker imajo obrtniki in kmetovalci že svoji privilegirani banki, industrialci pa tudi že predlagajo ustanovitev privilegirane industrijske banke, je predlog osjeških trgovcev nad vse razumljiv.

Za okrepitev trgovskih zvez med Jugoslavijo in Bolgarijo

Vsled bližnjih trgovinskih pogajanj med Jugoslavijo in Bolgarsko je objavil bolgarski list »Zora« podatke o zunanjih trgovini med Jugoslavijo in Bolgarsko. Po podatkih tega lista je bila l. 1933 trgovinska bilanca za Bolgarsko pasivna za 645 milijonov levov. Bolgarska uvaža iz Jugoslavije v prvi vrsti kemične in kovinske izdelke ter tekstilno blago, izvaž v Jugoslavijo pa sadje in povrtnino, razna goriva, stroje in aparate. Bolgarska bi mogla povečati svoj izvoz v Jugoslavijo, če bi se olajšal njen izvoz premoaga in briketov na ta način, da bi se ji dovolile iste olajšave, kakor jih je priznala Jugoslavija že za uvoz poljskega in angleškega premoaga.

Iz naših organizacij

Uradni dan Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani za Celje in celjsko okolico se bo vršil v torek, dne 1. maja 1934 od 8. do 12. ure dopoldne v posvetovalnici Združenja trgovcev za mesto Celje, Razlagova ulica št. 8, pritličje, levo.

Adria prašek je boljši

Industrializacija Turčije

Kakor smo že na kratko poročali, je izdelala turška vlada velik načrt za industrializacijo dežele. V ta namen namerava Turčija izdati okoli 44 milijonov turških lir (okoli 2300 milijonov Din). 8 milijonov zlatih dolarjev dobi od Rusije kot brezobrestno posojilo za nabavo strojev v Rusiji, ostanek bo dobila Turčija iz proračunskih sredstev ter notranjega posojila.

Od teh 44 milijonov turških lir bo uporabljanih (v milijonih turških lir):

za gojitev bombaža	18.53
za gojitev konoplje	1.70
za izdelovanje kamgarna	1.65
za proizvodnjo bakra	0.55
za kovinsko industrijo	10.000
za izdelovanje celuloze	1.025
za izdelovanje papirja	3.79
za fabrikacijo umetne svile	0.49
in izdelov. keramičnih izdelkov	0.80
Za kemično industrijo je določeni in sicer za izdelavo žveplene kisline 0.55, za izdelovanje umetnih gnojil 0.40 in za izdelovanje natronske kisline 1.41.	
Za tvornice briketov	1.000
za steklarne	0.25
za proizvodnjo žvepla	0.3
in za vzgojo tehničnega osebja	0.5.

Obšni zbori

Kreditna banka v Murski Soboti ima III. redni občni zbor dne 7. maja ob 16. v bančni posvetovalnici v Murski Soboti.

55. redni občni zbor rudarskih družbenikov Rudnika in železarne v Štorah bo dne 15. maja ob 11. v tvorniških prostorih v Štorah.

»SLUŽBENI LIST«

kr. banske uprave Dravske banovine z dne 21. aprila objavlja med drugim:

Uredbo o izpremembah in dopolnitvah uredbe o pavšaliranju potnih stroškov šumarskih uslužbencev. — Izpremembe uredbe o draginskih dokladah državnih uslužbencev. — Izpremembe in dopolnitve uredbe o draginskih dokladah državnih upokojencev. — Odločba o prejemkih uradnih pripravnikov in pogodbenih uradnikov. — Odločba o velikosti nagrade dnevničarjev in honorarnih uslužbencev. — Pravilnik o vozu in tranzitu živih rastlin, grmičja, okrasnih rastlin, podtaknjencev, ne odrezanega cvetja, krompirja, čebulic, sadnih in drugih plodov. — Oprostitev javnih ustanov od plačila občinskih taks. — Razne razglase sodišč in uradov ter razne druge objave.

Po svetu

Jevtičev potovanje v Ankaru pomeni novo utrditev balkanske politike s ciljem emancipacije od prevelikega vpliva vesil s tem, da postane črta Beograd—Sofija—Ankara os vse balkanske politike. V ta namen bo sklenjen nenapadalni pakt z Bolgarsko.

V uradnem komuniqueju o političnih razgovorih ministra Jevtiča v Ankari se pravi, da se je ugotovila popolna soglasnost Jugoslavije in Turčije glede balkanskega pakta. Obe državi se bosta sproti medsebojno obveščali o vsem, kar zadeva Balkan. Da se jugoslovansko-turško prijateljstvo še bolj poglobi, skleneta obe državi še te pogodbe: trgovinsko, o medsebojnem naseljevanju, o izročanju krivcev in o medsebojni pravni pomoči.

Razstava bolgarske knjige bo otvorjena v Beogradu, v Sofiji pa se priredi razstava jugoslovanske knjige.

V Bukarešti se je začel proces proti aretiranim rumunskim oficirjem in civilistom, ki so bili obtoženi, da so osnovali zaroto proti kralju in da so se hoteli z atentati polastiti vse oblasti v državi. Glavni obtoženeček polkovnik Precup je izjavil, da so on in njegovi tovariši sklenili zaroto za kralja, ker so se vsled oprostilne razsodbe članov »Železne garde« v procesu proti Ducovim morilec resno bali za življenje kralja. Vsi so bili obsojeni na po deset let ječe.

Nemški veleposlanik v Parizu Köster je obiskal zunanega ministra Barthoua ter imel z njim nad dve uri trajajoč govor. Baje je ponudil Franciji direktna pogajanja. Francija naj bi priznala Nemčiji enakopravnost v oboroževanju, Nemčija pa bi potem sklenila s Francijo nenapadalni pakt za neomejeno dobo.

Madjarski ministrski predsednik Gömbös je na nekem shodu izjavil, da je Madjarska pripravljena sodelovati z Malo antanto, če ta pristane na revizijo mej. Bo pač morala Madjarska še čakati na to sodelovanje.

V avstrijsko vlado vstopi kot podkancelar knez Starhemberg, sedanji podkancelar Fey pa postane general in mu bo ponudeno mesto poslanika v Budapešti. Tako se je Dollfuss srečno odkrižal Feyja.

Starhemberg je po svojem povratku iz Rima izjavil novinarjem, da bi bilo v interesu ohranitve ravnotežja v srednji Evropi, če bi se trojni zvezi Italije, Avstrije in Madjarske pridružila še Češkoslovaška.

Narodni socialisti so v vsej Avstriji proslavili Hitlerjev rojstni dan z raznimi demonstracijami in manifestacijami. Posebno mnogo dela je imela policija s hitlerjevci v Gradcu.

Bivšemu nemškemu kancelarju Brüningu je ponujeno profesorsko mesto na nizozemski univerzi v Nimvegu.

Brnska tvornica orožja je letos nastavila 2000 novih delavcev in je sedaj v njej zaposlenih 5000 delavcev.

Med Litvo in Poljsko so se v zadnjem času odnošaji tako zelo zboljšali, da pišejo že listi o pogajanjih, ki se prično med obema državama.

Španska vlada je odbila prošnjo Troc-kega, ki je prosil za naselitev v Španiji.

Tročki se vrne v Turčijo, ker mu noče nobena druga država dovoliti bivanja.

Španski parlament je sprejel amnestijski zakon, po katerem je bilo amnestiranih več monarhistov.

Monroevo doktrino hoče proglasiti Japonska za Daljni vzhod, kar je vzbudilo v Angliji in Ameriki močno razburjenje.

Kitajski listi ostro pišejo proti nameri Japonske, da se proklamira za Daljni vzhod Monroeova doktrina, ker bi z njo Japonska samo sankcionirala ugrabitev kitajskega ozemlja.

Braziljsko poslaništvo v Budapešti se odpravi in prenese v Beograd.

Washingtonska vlada je sporočila nemški vladi, da ne more dovoliti Nemčiji nobenih novih kreditov.

Poljsko-nemška razstava bo l. 1935 v Vratslavi.

Ledolomec »Sahalin«, ki je odplul na pomoč brodolomcem »Čeljuskin«, je začel med dve ledeni gori in je v nevarnosti, da tudi njega zadene usoda »Čeljuskin«.

Indijski parlament je sprejel zakon o zaščiti tekstilne industrije. Zakon je naperjen v prvi vrsti proti japonski konkurenci.

V Hamburgu je bila otvorjena centrala za dajanje brezplačnih pravnih nasvetov. Centrala bo imela v vseh večjih nemških mestih svoje podružnice.

Denarstvo

Posvetovalni odbor za bankarstvo imenovan

Trgovinski minister je imenoval posvetovalni odbor za bankarstvo, ki ga tvorijo: dr. Bogdan Marković, predsednik PAB, dr. Lovčević, podguverner Nar. banke, Vojin Gjurčić, upravnik Drž. hip. banke, dr. Milorad Nedeljković, gen. dir. Poštne hranilnice, dr. Vlada Marković predsednik združenja bank v Beogradu, dr. Slepčević, predsednik združ. bank v Novem Sadu, dr. Pliverić, predsednik združenja bank v Zagrebu, Rudolf Erber, preds. združ. hranilnic v Zagrebu, dr. Plavšić, bivši pom. fin. min., dr. Milan Marković, tajnik združenja bank v Zagrebu, dr. Milko Brezigar, član uprave Kreditnega zavoda za trgovino in ind. v Ljubljani ter dr. Mirko Božič, ravnatelj Hranilnice Dravske banovine. — Prva seja novega odbora bo dne 25. aprila v Beogradu. Naloga odbora je, da se izjavlja o predlogih za sanacijo našega denarništva in ureditvi našega kreditnega poslovanja. Na dnevnem redu zasedanja odbora je med drugim vprašanje novega bančnega zakona ter zakonov o zadrugah in o zavarovalnicah. Zlasti pa so nujni ukrepi glede denarnih zavodov, ki so pod zaščito.

Blagajniški boni zagrebškega mesta

Zagrebški župan dr. Krbek je dosegel od finančnega in od trgovskega ministra dovoljenje, da izda zagrebška občina blagajniške bone za vsoto 50 milijonov Din. Ti zapiski se bodo izdali po tečaju 97 in se bodo obrestovali po 5 odstotkov. Najkasneje v 10 letih, to je do 1. maja 1944 morajo biti vsi ti boni plačani. Vsako leto se določeno število bonov izžreba in plača. Bone je mogoče plačati tudi s hranilnimi knjižicami Mestne hranilnice v Zagrebu. Tudi vplačila s knjižicami se plačajo po tečaju 97, to se pravi, da se vloga od 97 dinarjev zaračuna kot vloga 100 Din. S tem je več ko stoodstotno priznana vrednost hranilnih knjižic Gradske štedionice. Na ta način se koristi tako vlagateljem v Gradsko štedionico, ker se jim tam naložen denar bolje obrestuje, na drugi strani pa je vnovčenje bonov lažje ko pa vnovčenje hranilnih knjižic, Mestni hranilnici pa se pomaga, ker se z vplačevanjem bonov s knjižicami zmanjšujejo njene obveznosti. Kar pa bo bonov vplačanih v gotovini, se ta gotovina izplača Mestni hranilnici v plačilo mestnih dolgov. Vsa akcija ima torej predvsem ta namen, da čim prej omogoči normalno poslovanje zagrebške mestne hranilnice.

Podroben načrt glede podpisovanja bonov je že izdelan in bo v kratkem tudi objavljen. Mestna občina upa, da bodo ljudje vpisovali bone tudi v gotovini, ker je naložba denarja v bonih ne samo obrestonosna, temveč tudi popolnoma varna.

Zadružna gospodarska banka v Ljubljani je po vesti »Jugoslavenskega Lloyda« zadržala za zaščito po zakonu o zaščiti kmeta. Belgijska banka je znižala obrestno mero od 3 in pol na 3 odstotke.

AMERIŠKI PRORAČUN

Dohodki prvih devet mesecev drž. proračuna znašajo 2 milijardi 305 milijonov dolarjev, redni izdatki eno milijardo 987 milijonov, izredni pa 2 milijardi 860 milijonov. Predsednik Roosevelt je v svojem govoru izjavil, da bo deficit dosegel 7 milijard, morda bo pa tudi »manjši«, ker znaša doslej le 2.542.000.000. Državni dolg znaša 26 milijard 157 in pol milijona. Kljub predsednikovu vetu je kongres sprejel predlog, da se bivšim vojakom še izplača podpora 200 milijonov, ne da bi se določil nov vir. Senat je sprejel Bankheadski zakon o kontroli bombažne produkcije, zbornica pa tarifni zakon.

Dobro urejen trgovski lokal se priporoča sam

Dobro urejen lokal vzbuja zaupanje in govori kupcu o dobri kvaliteti blaga, ki se prodaja v trgovini. Dobro urejen lokal se zato priporoča sam.

Zapomnite si, da je kupec sedanje dobe mnogo bolj izbirljiv. Trgovca, ki omalovažuje ureditev lokala, prekosi konkurent, v čegar trgovini vladata vzorna čistota in red in čeprav prodaja isto blago in za isto ceno. Dobro urejena trgovina pa ima za trgovca tudi to prednost, da je zaloga blaga pregledna in da trgovec takoj vidi, katero blago je treba nadomestiti. Prodajne lokale je treba urediti smiselno, enostavno, a prikupno in seveda čisto. Če je vse v lokalu čisto, ne pozabimo, da mora biti tudi prodajalec čist in sicer od čevljev do ovratnika.

Cvetlice in zeleni okraski na policah poživijo vso trgovino. Prav tak učinek povzročata tudi dobra razsvetljava. Vrata naj se z lahkoto odpirajo in morajo biti tudi prozorna, da ne trčijo kupci pri vratih skupaj.

Dokler vreme dopušča, imejte vrata lokalov odprta. Ni pa lepo, če stoji lastnik ali prodajalec ob vratih. Vhod v trgovino mora biti vedno prost. Neki slavni pisatelj piše v svojem delu, da se dostikrat ni mogel odločiti, da bi vstopil v trgovino. Sramoval se je, ali sam ne ve, kaj je bilo vzrok. Takšnih kupcev je več, kakor pa mislite. Zato jim olajšajte vstop v trgovino, da v njo vstopijo, ne da bi sami vedeli, kako so prišli v trgovino. Odprta vrata vabijo k vstopu. Kupci prihajajo kupiti čisto določen predmet, a ko so v trgovini, jih moremo pridobiti tudi za nakup drugih stvari, zlasti če so v trgovini predmeti razstavljeni tako, da kar vabijo k nakupu. Notranja razstava predmetov je zato nad vse važna in mnogi trgovci njeno važnost podcenjujejo. V nekaterih panogah trgovine je sploh notranja razstava bolj učinkovita od vsake druge propagande.

Ločeno zaračunavanje skupnega in luksuznega davka

Davčni oddelek finančnega ministrstva je izdal k § 23. zakona o spremembi zakona o skupnem davku glede zaračunavanja skupnega in luksuznega davka to pojasnilo:

Tendenca tega paragrafa je, da se v fakturi ločeno izkaže, da sta skupni in luksuzni davek ločeno zaračunani in prevajena na kupca-trgovca in da se s tem omogoči lažja kontrola, da je proizvajalec, ki mora voditi knjigo o opravljenem prometu in ki je plačnik skupnega in luksuznega davka, zaračunal in plačal za ves promet skupni in luksuzni davek od vsega blaga, ki ga je proizvel in stavil v promet. Za blago, ki je nabavljeno v tujini, mora trgovec, ki je to blago uvozil, vpisati kupcu v fakturo, da sta skupni in luksuzni davek plačana na carinarnici po uvozni deklaraciji, ni mu pa treba vpisati v fakturo, koliko je plačano od prodanega blaga skupnega in luksuznega davka na carinarnici. Ko da proizvajalec v promet domače blago, ki podleži kombiniranemu skupnemu davku, mora proizvajalec označiti, da to blago podleži kombiniranemu skupnemu davku na sirovine.

Če trgovec-grosist proda domače blago trgovcu-detajlistu, za katerega je plačal skupni in luksuzni davek proizvajalec, ki mora voditi knjige o opravljenem prometu, mora na fakturo zapisati, da sta od tega blaga plačana skupni in luksuzni davek.

Proizvajalec, ki mora voditi knjigo o opravljenem prometu, je dolžan ob prodaji

vso notranjo opremo trgovine skušajmo prilagoditi okolju, ki odgovarja kupcu, da se ta čuti v trgovini ko doma.

Notranja oprema trgovine je naše najboljše priporočilo. Vzorno urejen lokal prepriča kupca, da je našel trgovino, ki bo dobro poslužila njegovim zahtevam. Kupci imajo danes večje zahteve, posebno ker imajo večjo izbiro vsled večjega števila trgovin. Zato ne more konkurirati trgovec, ki se ne prilagodi zahtevam časa.

Trgovec stare šole, ki podcenjuje pomen notranje opreme trgovine, vedno zaostaja za konkurenco, pa naj ima tudi isto blago. Kupec mora imeti zaupanje tudi v lokal. To zaupanje daje vzorna čistota v lokalu.

Načelo trgovca bodi: prazen pult, ker potem je vedno mogoča dobra postrežba. V moderni trgovini spada na pult predvsem avtomatična tehtnica, ker omogoča hitrejšo postrežbo. Sedanja doba ima pridobitve, ki jih noben trgovec ne sme pogrešati. Kupec se privadi na avtomatično tehtnico, ker je prepričan, da tehta natančno, kar je v solidnih trgovinah tudi zahteva trgovca. Mnogi kupci spravljaajo trgovca v veliko nepriliko, ko se vračajo s trditvijo, da je bilo blago slabo odtehtano in da so dobili premalo. Pri avtomatični tehtnici takšne neprilike izostanejo. Drugi kupci se zopet vračajo s trditvijo, da se je pri računu izvršila napaka. Trgovec, ki ima registrirno blagajno, takoj z lahkoto dokaže, če se kupec moti. Zato mora v moderni trgovini biti kontrolna blagajna. Zlasti tam, kjer so pomočniki, ne more biti trgovec brez kontrolne blagajne.

Blago v trgovini mora biti v trgovini praktično, skrbno in pregledno razloženo, da se takoj vidi, katero blago bo treba znova naročiti. Obenem pa je pregledno razstavljeno blago tudi varstvo proti tatvinam, ker se takoj vidi, če kaj manjka.

Glejmo zato, da je v trgovini preglednost nad vse velika. Red je duša trgovine.

za luksuzni davek proizvajalec, ki mora voditi knjigo o opravljenem prometu, ločeno izkazati v fakturi in plačati luksuzni davek po prodajni ceni konfekcije.

Domača podjetja, ki morajo voditi knjigo o opravljenem prometu in ki izdelujejo blago, ki podleži skupnemu in luksuznemu davku ter ga prodajajo v svojih prodajalnicah v raznih krajih, plačujejo pa skupni davek na davčnih uravah, kjer so njih tvornice, morajo poskrbeti, da njih prodajalnice vsak mesec pripravijo mesečno konsignacijo, ki mora vsebovati vse detaljne prodaje z izkazanimi tarifnimi številkami skupnega in luksuznega davka. Po tako izdelani konsignaciji plača tvornica davčni uravi v svojem kraju skupni in luksuzni davek, davčna uprava pa zapiše po plačilu davka na konsignaciji, da sta skupni in luksuzni davek plačana. Konsignacijo nato vrne davčna uprava tvorničarju, ki jo dostavi svoji prodajalnici, da se more z njo izkazati.

Proizvajalci, ki vodijo knjigo o opravljenem prometu, morajo ob dajanju blaga v promet izdajati fakture in ločeno zapisati znesek skupnega in luksuznega davka, s katerim je blago obremenjeno in to samo takrat, kadar ga prodajajo trgovcem, industrialcem in obrtnikom, ki prodajajo blago naprej, ali ki ga predelujejo, dočim jim ni treba zapisovati zneskov plačanega skupnega in luksuznega davka v računih potrošnikom.

Že v 24 urah barva, plesira in kemično snaji obleke, klobuke itd. Skroblji in svetlolika srajce, ovratnike in manšete. Pere, suši, munga in lika domače perile.

tovarna JOS. REICH
Poljanski nasip 4-6. Seleburgova ul. 3.
Telefon št. 22-72.

Zunanja trgovina

Francoski lesni uvozni kontingenti. 1 cic.

Francija je za prvo polletje dodelila posameznim državam te uvozne lesne kontingente: Finski 120.000 ton, Švedski 97 tisoč ton, Rusiji 80.000 ton, Avstriji 76.000 ton, Poljski 50.500 ton, Nemčiji 40.374 ton, Rumuniji 18.500 ton, Jugoslaviji 12.963 ton in Češkoslovaški 4500 ton. Avstriji torej šestkrat toliko ko Jugoslaviji in celo Nemčiji več ko trikrat toliko.

Za heregovsko vino se zelo zanimajo nekatere ameriške tvrdke, ki so se obrnile na ameriški konzulat, da jim sporoči naslove tvrdk, ki bi mogle dobavljati vino. Seznam teh ameriških tvrdk ima Združene trgovceev za mostarski okraj.

Nemška zunanja trgovina se je v marcu znatno zboljšala. Uvoz se povečal za 20 milijonov mark na 398, izvoz pa je narastel za 58 na 401 milijon mark.

Madjarska je uvozila v marcu blaga za 302 (lani 261) milijonov pengov, izvozila pa za 389 (lani 294) milijonov pengov.

Braziljske železnice so naročile v poljskih železarnah železniških tračnic za 6 milijonov zlotov.

Francija je v prvem četrtletju uvozila blaga za 6656 milijonov frankov, izvozila pa za 4513 milijonov frankov. V primeri s prvim četrtletjem lani je uvoz nazadoval za 1555, izvoz pa za 44 milijonov frankov.

Po podatkih berlinskega zavoda za proučevanje konjunkture so se cene sirovin od novembra do februarja povečale za 10 odstotkov. Potemtakem še ni doseženo stanje cen v juliju 1933.

Italijanska ladjedelnica v Tržiču gradi Poljski ladje v zameno za premož, ki ga dobavlja Italiji Poljska. Sedaj je ladjedelnica ponudila Poljski novo posojilo za gradnjo ladij. Od posojila bi se uporabilo 60 odstotkov za gradnjo novih ladij, za dobavo poljskega premožja pa bi se ladje gradile v dosedanjem obsegu.

Dr. Pirčeva sladna kava

je prvovrsten domač izdelek, s katerim pripravite zdravo, izdatno, redilno in ceneno pijačo za V in Vaše otroke.

Dr. Pirčeva sladna kava je prav prijetnega okusa in jo pijo odrasli kot otroci z užitkom.

Dobava-prodaja

Uprava bolnišnice za duševne bolezni v Ljubljani - Studencu razpisuje dobavo: 100 železnih postelj za bolnike, 400 m blaga za žimnice in 1200 kg morske trave. Kolkovane ponudbe je vložiti do 28. aprila na upravo bolnišnice.

Ravnateljstvo mestnega vodovoda ljubljanskega razpisuje dobavo: 100 vodomerov 20 mm svetlobe mokrotekači, 100 vodomerov 15 mm svetlobe mokrotekači in 50 vodomerov 25 mm svetlobe mokrotekači. Ponudbe je poslati do 7. maja.

Direkcija državne železarnice Vares sprejema do 2. maja ponudbe o dobavi 300 m jermen, raznega sedlarskega materiala in 210 kg dinamita žice; do 9. maja pa o dobavi 1300 hrastovih pragov, 1500 kosov smirkovega platna in 15.000 kg livarskega grafita.

Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do 2. maja ponudbe o dobavi 1 škripca na vijak, 2 palice ploščatega jekla za vzmeti, 50 kg bele ležajne kovine, 3 zvoncev za izmenični tok, 4 termometrov in 4 platnenih merilnih trakov.

Direkcija drž. železarnice Vares sprejema do 2. maja ponudbe o dobavi 150 kg špirta, 2000 kg vulkanskega olja, 300 kg petroleja, 100 kg čistega bencina, 6 komadov ležajev.

Direkcija drž. rudnika Kreka sprejema do 7. maja ponudbe o dobavi kolov; do 17. maja pa o dobavi 5 kg grafita in 9 jeklenih krtač.

Direkcija drž. rudnika Ugljevik sprejema do 11. maja ponudbe o dobavi 100 klingerit plošč.

Gradnja dvonadstropne stanovanjske hiše se odda potom ofertne licitacije dne 5. maja pri gradbenem oddelku Direkcije državnih železnic v Ljubljani. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice TOI v Ljubljani, načrti, proračun in pogoji pa pri istem oddelku.)

Direkcija drž. rudnika Kreka sprejema do 17. maja ponudbe o dobavi 10 metrov bakrenih cevi.

Komanda pomorskega zrakoplovstva v Divuljah sprejema do 18. maja ponudbo o dobavi 4500 m² lanenega platna za avijone, 10.000 m lanenih trakov, 500 klobčičev lanenega sukanca.

Komanda pomorskega arzenala Tivat sprejema do 27. maja ponudbe o dobavi raznega kovinskega materiala.

Dne 2. maja bo pri Komandi mornarice v Zemunu ofertna licitacija za dobavo 8 tisoč parov čevljev; dne 8. maja pa za dobavo 28.600 m platna.

Dne 26. aprila bo pri Komandi Dravske divizijske oblasti v Ljubljani javna ustna licitacija za dobavo 20.000 kg jedilnega olja in 10.000 kg masti.

Dne 26. aprila bo pri Komandi mesta v Ptuj licitacija za dobavo drv.

(Pogoji so na vpogled pri omenjenih komandah.)

Dne 30. aprila se sklepa pri Komandi Drinske divizijske oblasti v Valjevu pogodba za dobavo 11.820 m³ drv in 380 ton premoga.

Restavracija na postaji Metković se odda v zakup potom ofertne licitacije dne 14. maja pri Direkciji državnih železnic v Sarajevu. (Oglas in pogoji so na vpogled v pisarni Zbornice TOI v Ljubljani.)

Dobava vreč. Dne 11. maja bo pri Upravi Zavoda za izradu vojne odeče v Beogradu licitacija za dobavo 100.000 vreč, dne 14. maja pa za dobavo 80.000 vreč iz jute. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice TOI v Ljubljani, pogoji pa pri isti upravi.)

Dne 14. maja bo pri Direkciji drž. rudarskih podjetij v Sarajevu ofertna licitacija za dobavo 1500 kub. metrov jamskega lesa. (Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni zbornice TOI v Ljubljani interesentom na vpogled.)

Bat'a se širi

>Jugoslovenski Lloyd< poroča, da je kupil Bača hišo Jadranske-Podunavske banke na vogalu Šelenburgove in Aleksandrove ceste. List pravi nadalje, da namerava Bača na tem mestu zgraditi veliko stekleno palačo po vzoru svojih steklenih palač v Pragi in Brnu.

Ozkotirno železnico med Brodom in Vukovarom nameravajo zgraditi, ker da je po zgraditvi Bafine tvornice v Vukovaru ta proga potrebna. Bafi je pač treba vedno iti na roko in zato bo najbrže tudi ta železnica v kratkem gotova.

Povpraševanje po našem blagu v tujini

Zavod za pospeševanje zunanje trgovine je razvil sistematično akcijo, da zainteresira tuje uvoznike za naše blago, zlasti uvoznike, ki še niso v trgovinskih stikih z našo državo ali pa so imeli le začasne stike. Odziv tujine na akcijo Zavoda je odličan in so bile že dosežene nove trgovinske zveze naših producentov s tujimi uvozniki. Da bi se čim bolj izkoristil naslovni material Zavoda in da se nudi tujim uvoznikom čim bolj uporaben ponudbeni material, poziva Zavod naše interesente, da mu pri sklicevanju na številke tujih povpraševanj, pošljejo tudi konkretne ponudbe, ki naj obsegajo te podatke: Točno označbo vrste blaga in embalažo po tržnih uzaneah, razpoložljivo količino blaga, ceno, ki naj bo po možnosti kalkulirana ali cif uvoznik pristanišče ali franko naša mejna postaja, plačilne pogoje in rok dobave. Obenem naj pošljejo tudi vzorce, če to zahteva ponudbeni predmet. Zavod bo že na podlagi te ponudbe sporočil interesentu, če ima njegova ponudba upanje na uspeh in bo v tem primeru spravil ponudnika v direktno zvezo s tujim uvoznikom. Pripominjamo pa, da Zavod ne prevzema nobenih jamstev za boniteto tujih tvrdk.

Les in lesni izdelki: 286 — Alexandrie, parketi, navadni in luksuzni; 287 — Can-

die, protje iz vrbe za pletarske izdelke; 288 — Oslo, zastopnik za hrastov les, zlasti za mizarske izdelke; 289 — Arnhem, zastopnik za hrastovino in orehov furnir.

Deželni pridelki: 290 — Marseille, krompir, čebula in paradižnik; 291 — Lwow, vino; 292 — Köln, zastopnik za žganje, slivovko; 293 — Oslo, zastopnik za oljate pogače, pšenico, rž in koruzo; 294 — Valendar (Nemčija), brinjevec; 295 — Tep-litz-Schönau (Č. S. R.), zastopnik za deželne pridelke; 296 — Tel-Aviv, sadne konzerve, povrtina in podobno; 297 — Dunaj razni deželni pridelki; 298 — Bergen, oljčno olje.

Živina: 299 — Hamburg, perje in puh; 300 — Vlaardingen (Holandija), raki; 301 — Newyork, zajčje kože, zlasti zimske; 302 — London, puh in perje; 303 — Istanbul, salama, gnjat.

Rudarstvo: 304 — Gdansk, kremen, okra, sljuda; 305 — Dohna (Nemčija), bauxsit.

Industrijski proizvodi: 306 — Newyork, predelana koža, takozvana »London color«.

Razno: 307 — Milan, razni izvojni predmeti; 308 — Torin, mravljična jajca; 309 — Bruxelles, razne življenjske potrebščine; 310 — München, volnene cunje.

Ljubljanska borza

Lesno tržišče

(Cena za m³ franko vagon nakladalna postaja.)

	Tekoči teden	
	Din	Din
Smreka, jelka:		
Hlodi I., II., monte	100—	120—
Brzjavni drogovi	150—	170—
Bordonali merkantilni	135—	160—
Trami merkantilni	150—	160—
Škorete, konične, od 16 cm naprej (prej 270—280)	270—	300—
Škorete, paralelne, od 16 cm naprej	310—	350—
Škorete, podmerne, do 15 cm	200—	215—
Deske-plohi, kon., od 16 cm naprej	250—	280—
Deske-plohi, par., od 16 cm naprej	290—	310—
Bukev:		
Deske-plohi, naravni neobrobljeni	350—	400—
Deske-plohi, naravni, ostrorobi (prej 470—570)	450—	550—
Deske-plohi, parjeni, neobrobljeni (prej 480—600)	450—	550—
Deske-plohi, parjeni, ostrorobi	670—	770—
Testoni 3/4, monte	390—	405—
Testoni 1/2, monte	320—	335—
Hrast:		
Hlodi I., II.	250—	260—
Bordonali	800—	900—
Deske-plohi, neobrobljeni boules	820—	900—
Deske-plohi, neobrobljeni merkantilni	700—	730—
Deske-plohi, ostrorobi (podnice)	750—	850—
Frizi	500—	600—
Parketi:		
hrastovi, za m ²	45—	60—
bukovi, za m ²	30—	40—
Železniški pragovi:		
260 m, 14x24		
hrastovi, za 1 komad	34—	36—
bukovi, za 1 komad	20—	22—
Drva:		
bukova, za 100 kg	950	11—
hrastova, za 100 kg	8—	10—
Oglje:		
bukovo za 100 kg	40—	45—
»canella« za 100 kg	45—	50—

Povpraševanja:

Več vagonov tramov, 13/16—24/29, od 4 do 12 m dolžine, franko vagon italijanske meje. Večjo količino tramov, monte, »uso Trieste«. Večjo količino bukovihih »pacconov«. Več vagonov tavolet, 4 m, 2,25 m, šir. 9/10', fco vagon ev. Sušak.

Bukovi testoni, originalna partija, fco vagon Sušak.

Borove deske, I., II., 18, 24, 28, 48 in 58 mm debeline, 4 m dolžine, 1 vagon.

Več vagonov neobrobjenih bukovihih plohov, I., II., III., monte, suhih.

1 vagon bukovihih neobrobjenih, neparjenih plohov, Ia./IIa., suha roba, dolžina 2 m naprej, 30, 40 in 50 mm debeline. Ceno je staviti za m³ franko vagon Postojna.

Podmere in deske, IIIa. debeline 12, 18, 24 mm. Ceno je staviti za m³ franko vagon Postojna.

Bukovi plohi, I., II., III., monte, neobrobjeno blago, debelina 58 mm. Ceno je staviti za m³ franko vagon Postojna.

Javorovi neobrobljeni plohi v običajnih merah, upoštevati samo beli javor.

1 vagon orehovihih neobrobjenih parjenih plohov, čim več debeline 120 in 140 mm.

Deske smreka-jelka, III., 18 mm, deske smreka-jelka, III., 38 mm, podmera 28 mm.

Bukovi plohi, neobrobljeni, surovi, monte, 27 mm.

Bukove kratice, parjene, I., II., 27, 33 in 35 mm.

Bukovi plohi, parjeni, 27—100 mm.

Bukovi hlodi, I.

Madrieri: 150 m³.

Foderine, 100 m³. I., II., 4 m dolžine.

Smreka (komisijska). 40 m³. I., II.

Smreka-jelka, III., 4 m dolžine, 18—48 mm debeline; podmere, III., 4 m dolžine, 28 mm debeline; kratice, 150 do 350 m dolžine, 13, 18, 24 mm debeline; morali, 4 m dolžine, 350x7, 8x8, 4x4 cm.

3 vagoni orehovihih plohov, I., II., suhih, od 27 do 100 mm (120 mm) debeline.

Orehovi surovi, neobrobljeni plohi, osušeno blago, 40—100, od 18 cm širine naprej.

Več vagonov desk, III., smreka, jelka, 12, 18, 24, 28, 48 mm; kratice in podmera.

Ponudbe:

1 vagon hrastovih dog, 63 cm dolžine, 4 do 4 1/2 cm debeline in razne širine (prikladne za sodčke od piva).

Več vagonov I. orehovega lesa.

1 vagon I. jesenovih in lipovih hlobov.

1 vagon I. javorja od 2 m dolžine naprej.

Kolobarji za kurjavo, 20/50.

Razno

Ljubljanski proračun je finančni minister potrdil skoraj brez sprememb, potrditev celjskega proračuna je odklonil in zahteva, da se črta 20% obč. doklada za regulacijo Savinje in 3% doklada za gasilstvo. Celjski občinski svet je sklenil, da vztraja na obeh dokladah.

Prometno ministrstvo objavlja, da so vsa mesta zasedena in zato vse prošnje za službe brezpredmetne.

V Novem Sadu začno graditi palačo banke uprave, ki bo veljala 20 milijonov Din. da je banovina tako bogata, da more zazidati tako veliko vsoto.

Pod uredništvom odvetnika dr. Oskarja Tartaglie je začel izhajati v Splitu nov list »Sloboda«, ki je organ Jugoslovanske narodne stranke. V Kotoru pa bo izdajala Jugoslovanska narodna stranka list »Bokeljski borba«.

Anton Pintar, bivši dolgoletni tajnik Zveze gostilničarskih zadrug ter nekdanji trgovec v Kamniku je nenadoma umrl v Ljubljani. Bil je znan kot izvrsten organizator in povsodi priljubljen družabnik. Bodi mu ohranjen lep spomin!

Teritorialna razdelitev področja skopske zbornice je dovršena in je zbornici dodeljeno vse ozemlje Vardarske banovine.

Strahovita eksplozija se je pripetila v drž. premogovniku Kakanj. Za časa eksplozije je bilo v rudniku 221 rudarjev. Dosedaj so potegnili iz rova 105 trupel, 38 rudarjev se je rešilo, za usodo 91 rudarjev pa se še ne ve. Na kraj nesreče sta takoj odpotovala ministra dr. Ulmanski in dr. Novak.

Tihotapstvo zahteva vedno več smrtnih žrtev. Tako sta bila te dni na italijanski meji ustreljena dva tihotapca, ki se nista ustavila na poziv obmejne straže. Na avstrijski meji pa sta bila od skupine šestih tihotapcev s saharinom dva ustreljena, eden je bil ujet, dočim so trije pobegnili.

Drž. železarna v Zenici je začela zopet obratovati in je bilo nastavljenih mnogo preje odpuščenih delavcev. Se vedno pa je okoli 250 prejšnjih delavcev brez posla.

Prometni minister je določil, da je prevoz trt brezplačen. Trte se morajo prevajati kot brzovozno blago.

Prva jugoslovanska železničarska razstava je bila otvorjena v nedeljo v Beogradu. Razstava je v čast našim železničarjem.

Indijski maharadža Rampura se je na poti ustavil za dva dni v Beogradu. V hotelu je najel celo nadstropje in plačal na dan 18.000 Din najemnine.

Ameriška državna letalska družba je prodala Kitajski 25 bombnih letal, v kratkem pa jih proda še 30.

Plaz je zasul v Retijskih Alpah v Italiji 9 delavcev; 5 je našlo smrt pod snegom.

Po sovjetskih podatkih ima Rusija 3000 vojaških in 2000 civilnih letal. 700 vojaških letal je stacioniranih na Daljnem vzhodu.

Dva tovorna avtomobila sta trčila blizu Parme. Več potnikov je bilo ubitih.

Kam privedejo sedanje trgovinske ovire

Budapešta, ki šteje danes že 1 milijon prebivalcev, ima veliko plinarno, ki je skozi 60 let dobivala svoj premog iz 600 km oddaljenih premogovnikov v Šleziji. Do pred kratkim je šla dobava premoga gladko iz rok, ker so Madjari plačevali premog z žitom. Ko pa je prišlo do splošnega padca cen, so bili pripravljeni Madjari dovažljati meterski stot pšenice po 40 Kč to pa je češkoslovaška vlada odklonila, ker so se češkoslovaški kmetje pritoževali, da ne izhajajo niti pri ceni 120 Kč za stot pšenice. Po dolgotrajnih pogajanjih je končno prišlo do sporazuma, da bi Madjari dobavili 13.000 prašičev, s katerimi bi plačali premog. Češkoslovaški mesarji pa so kupili na Madjarskem le 10.000 prašičev in zato ni bilo dovolj denarja za plačilo premoga budimpeštanske plinarne, ki bi bila vsled tega kmalu brez premoga. Končno pa je Madjarska vendarle našla državo, ki bi bila pripravljena dobavljati premog za madjarske proizvode. — Tako bo plinarina dobivala poslej premog iz 2000 kilometrov oddaljenih premogovnikov Turčije ter bo treba premog pretovoriti iz ladij ob ustju Donave, nato še pri Železnih vratih. Seveda bo s tem premog zelo podražen. Turčija bo dobila za premog sladkor in moko. In čeprav na dražji način, se bo trgovina le vršila.

Mariborski svinjski sejem.

Na svinjski sejem dne 20. aprila 1934 je bilo pripeljanih 315 svinj in 1 ovca. Cene so bile te: mladi prašiči, 5—6 tednov stari, komad 90 do 100 Din, 7—9 tednov stari 120 do 150, 3—4 mesece stari 230 do 250, 5—7 mesecev stari 300 do 350, 8 do 10 mesecev 420 do 450, 1 leto 650 do 700, 1 kg žive teže 650 do 7, mrtve teže 9 do 10 Din. Prodanih je bilo 118 svinj.

Program ljubljanske radio postaje

Sreda, dne 25. aprila: 12.15: Plošče — 12.45: Poročila — 13.00: Čas, plošče — 18.00: Komorna glasba, radijski kvintet — 18.30: O verstvih (Franc Terseglav) — 19.00: Radijski orkester — 19.30: Iz jugoslovanske književnosti (g. Podbevšek) — 20.00: Prenos opere »Carmen« iz ljubljanske opere. V odmoru: Čas in poročila.

Četrtek, dne 26. aprila: 12.15: Plošče — 12.45: Poročila — 13.00: Čas, plošče — 18.00: O človeku (dr. Božo Škerlj) — 18.30: Srbohrvaščina (dr. Rupel) — 19.00: Plošče po željah — 19.30: Pogovor s poslušalci (prof. Prezelj) — 20.00: Prenos iz Beograda — 22.00: Čas, poročila, lahka glasba.

Narodno gledališče v Ljubljani

Drama, začetek ob 20. uri.

Torek, dne 24. aprila: Bratje Karamazovi. Gostovanje v Celju.

Sreda, dne 25. aprila: Beograd nekdanj in sedaj. Red B.

Opera, začetek ob 20. uri.

Torek, dne 24. aprila: Prodana nevesta. Izven. Izredno znižane cene od 8 do 30 Din.

Sreda, dne 25. aprila: Carmen. Red Sreda.